

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 3.2.2021
COM(2021) 36 final

2021/0019 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o podaljšanju trajanja žlahtniteljskih pravic v Skupnosti za vrsto beluš ter skupine vrst
cvetoče čebulice, grmasto jagodičje in okrasne lesnate rastline**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

- **Razlogi za predlog in njegovi cilji**

Pobuda zadeva uredbo, sprejeto na podlagi člena 118(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije, o podaljšanju trajanja varstva s 25 na 30 let za vrsto beluš ter skupine vrst cvetoče čebulice, grmasto jagodičje in okrasne lesnate rastline, kot je trenutno določeno v členu 19 Uredbe Sveta (ES) št. 2100/94 o žlahtniteljskih pravicah v Skupnosti. Takšno dodatno varstvo trenutno velja za vrste dreves, vinskih trt in krompirja. Zahtevo za podaljšanje varstva je vložil upravni svet Urada Skupnosti za rastlinske sorte na podlagi zahteve žlahtniteljev, ki jih zastopajo organizacije žlahtniteljev Ciopora, Euroseeds in Plantum, ter družbe James Hutton Ltd.

Urad Skupnosti za rastlinske sorte in Komisija (GD SANTE) sta opravila analizo, da bi ugotovila, ali se pri žlahtnjenju zadevnih vrst pojavijo tehnične težave, ki povzročijo odhodke za raziskovalne dejavnosti v daljšem obdobju, ali je razmnoževanje razmnoževalnega materiala dolgotrajno, ali se komercialna vrednost novih sort pojavi dolgoročno in ali je donosnost naložb v raziskovalne dejavnosti mogoča le v relativno pozni fazi varstva v primerjavi z drugimi vrtnarskimi ali kmetijskimi pridelki. Opravljena analiza je pokazala, da bi bilo treba trajanje varstva za vrsto beluš ter skupine vrst cvetoče čebulice, grmasto jagodičje in okrasne lesnate rastline podaljšati za pet let, da bi se vzpostavilo ugodno pravno okolje za doseganje pravičnega povračila za raziskave in žlahtnjenje. • Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike

Gre za tehnično izvajanje obstoječih zahtev, ki je zato skladno z veljavnimi predpisi s področja politike pravic evropskih žlahtniteljev rastlin.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ta predlog je v skladu s pravili Unije.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga tega akta je člen 118(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki pooblašča Evropski parlament in Svet, da po rednem zakonodajnem postopku določita ukrepe za uvedbo evropskih pravic intelektualne lastnine, da se zagotovi enotno varstvo pravic intelektualne lastnine v vsej Uniji in vzpostavi centralizirana ureditev na ravni Unije na področju potrjevanja, usklajevanja in nadzorovanja.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Zahteve za žlahtniteljske pravice se urejajo na ravni Unije; da bi se zagotovilo enako obdobje varstva žlahtniteljskih pravic, je potrebno ukrepanje na ravni Unije.

- **Sorazmernost**

To je edina možna oblika ukrepanja Unije za doseganje zastavljenega cilja.

- **Izbira instrumenta**

Pravni instrument določa pravna podlaga, ki je člen 118 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Ni relevantno.

- **Posvetovanja z deležniki**

Več organizacij žlahtniteljev je vložilo zahtevo za podaljšanje obdobja varstva nekaterih vrst. Ključni deležniki in države članice so bili obveščeni in z njimi so potekala posvetovanja tako v upravnem svetu Urada Skupnosti za rastlinske sorte, ki je nato vložil uradno zahtevo pri Komisiji, kot tudi v Stalnem odboru za rastline, živali, hrano in krmo. Ločeno posvetovanje ni bilo potrebno, saj se pobuda nanaša samo na tehnično izvajanje obstoječih pravil in v preteklosti v okviru podobnih pobud ni bilo ločenega posvetovanja.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Komisija je skupaj z Uradom Skupnosti za rastlinske sorte izvedla tehnično analizo.

- **Ocena učinka**

Gre za akt tehnične narave, s katerim se izvajajo obstoječa pravila, ki temeljijo na izkušnjah zadevnih strank. Zato ocena učinka ni potrebna.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Ta predlog ni povezan s programom REFIT. Ta predlog za dodatno obdobje varstva petih let bi prispeval k doseganju zadostnega donosa naložb in spodbudil žlahtnjenje novih izboljšanih sort v korist pridelovalcev, potrošnikov in družbe na splošno. Poleg tega bi lahko zlasti MSP dobila boljši dostop do izvoznih trgov. Narava težave se ne bo spremenila, če bo družba v večji meri uporabljala internet in družbene medije, le da se bo ponudba novih sort rastlin prek interneta (spletna prodaja) potrošnikom najverjetneje še naprej povečevala.

- **Temeljne pravice**

Pravica intelektualne lastnine, člen 17(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah¹.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Jih ni.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Ni relevantno.

- **Obrazložitveni dokumenti (za direktive)**

Ni relevantno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Cilj tega predloga je podaljšati varstvo žlahtniteljskih pravic v Skupnosti s 25 na 30 let za vrsto beluš ter skupine vrst cvetoče čebulice, grmasto jagodičje in okrasne lesnate rastline. V

¹ Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (UL C 326, str. 391, 26.10.2012).

ta namen je predvidena uredba o podaljšanju in v členu 2(1) navedene uredbe o podaljšanju se trajanje varstva za zadevne vrste podaljša za pet let.

Poleg tega je namen člena 2(2) tega predloga upoštevati trajanje nacionalnih žlahtniteljskih pravic. Za sorte, ki jim je bila podeljena nacionalna žlahtniteljska pravica pred podelitvijo žlahtniteljske pravice v Skupnosti, za katere pa ne velja četrta alineja člena 116(4) Uredbe Sveta (ES) št. 2100/94, je podaljšanje iz člena 2(2) tega predloga krajše za najdaljše obdobje, izraženo v celih letih, v katerem so veljale katere koli podeljene nacionalne pravice v državi članici v zvezi z isto sorto pred podelitvijo žlahtniteljske pravice v Skupnosti.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o podaljšanju trajanja žlahtniteljskih pravic v Skupnosti za vrsto beluš ter skupine vrst cvetoče čebulice, grmasto jagodičje in okrasne lesnate rastline

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega odstavka člena 118 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom³,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Zaradi tehničnih težav pri žlahtnjenju, ki so posledica kompleksne genske podlage ali počasnega oziroma tehnično zapletenega razmnoževanja vrste beluš ter skupin vrst cvetoče čebulice, grmasto jagodičje in okrasne lesnate rastline, so potrebne naložbe v raziskovalne dejavnosti. Ko je za navedene vrste zagotovljeno varstvo, traja več let, da se rastline razmnožijo in je na voljo dovolj razmnoževalnega materiala, da se ustvari primeren dohodek. Zato je čas, v katerem lahko imetnik pravic ustvari dohodek na podlagi varstva, omejen iz praktičnih razlogov. Za povečanje naložb v raziskave in razvoj takih sort je treba podaljšati obdobje njihovega varstva in spodbujati dejavnosti žlahtnjenja za razvoj novih sort, da bi izpolnili potrebe kmetov in potrošnikov ter se soočili z vplivom podnebnih sprememb. Da bi te naložbe postale dobičkonosne, je potrebnega več časa kot pri veliki večini drugih vrst, kot so kmetijski pridelki, ki imajo pogosto krajšo življenjsko dobo ter večji in širši krog strank.
- (2) Poleg tega je za tržno uvajanje in uveljavljanje nove sorte teh vrst potrebnega več časa, saj izkušnje kažejo, da nova sorta šele dolgoročno razkrije svojo komercialno vrednost. Zato je pravično povračilo za naložbene raziskave možno samo v relativno pozni fazi varstva navedenih vrst v primerjavi z drugimi kmetijskimi pridelki.
- (3) Da bi se vzpostavilo ugodno pravno okolje za doseganje pravičnega povračila, je primerno za nadaljnjih pet let podaljšati trajanje žlahtniteljskih pravic v Skupnosti za vrsto beluš ter skupine vrst cvetoče čebulice, grmasto jagodičje in okrasne lesnate rastline.
- (4) Zaradi doslednosti bi se moralo takšno podaljšanje uporabljati za vse žlahtniteljske pravice v Skupnosti v zvezi z vrsto beluš ter skupinami vrst cvetoče čebulice, grmasto jagodičje in okrasne lesnate rastline.

² UL C ../../....2020, str.

³ Stališče Evropskega parlamenta z dne ... in Sklep Sveta z dne

- (5) Obdobje podaljšanja bi moralo biti krajše, če so bile nacionalne lastninske pravice v zvezi z navedenimi sortami v državi članici veljavne pred podelitvijo žlahtniteljske pravice v Skupnosti in so zato žlahtniteljem že prej omogočale izkoriščanje njihovih sort –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljata naslednji opredelitvi pojmov:

- (1) „zadevne sorte rastlin“ pomenijo rastlinske sorte vrste beluš ter skupin vrst cvetoče čebulice, grmasto jagodičje in okrasne lesnate rastline;
- (2) „trajanje pravice“ pomeni trajanje žlahtniteljske pravice v Skupnosti, ki izhaja iz člena 19(1) Uredbe Sveta (ES) št. 2100/94.

Člen 2

Podaljšanje trajanja pravic

1. Trajanje pravice zadevnih sort rastlin se podaljša za pet let. Navedeno podaljšanje se uporablja za pravice, podeljene pred 1. julijem 2021, na ta datum ali po njem.
2. Odstavek 1 ne vpliva na:
 - (a) člen 3 te uredbe;
 - (b) četrto alineo člena 116(4) Uredbe (ES) št. 2100/94.

Člen 3

Krajše podaljšanje trajanja pravic

1. Za sorte rastlin iz odstavka 2 je podaljšanje trajanja iz člena 2 krajše za najdaljše obdobje, izraženo v celih koledarskih letih, v katerem so veljale katere koli podeljene nacionalne lastninske pravice v državi članici v zvezi z isto sorto pred podelitvijo žlahtniteljske pravice v Skupnosti.
2. Odstavek 1 se uporablja za zadevne sorte rastlin, za katere ne velja četrta alineja člena 116(4) Uredbe (ES) št. 2100/94 in za katere je bila pred podelitvijo žlahtniteljske pravice v Skupnosti podeljena ena ali več nacionalnih žlahtniteljskih pravic.

Člen 4

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. julija 2021.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.
V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet